

जागतिक लोकसंख्या दिवस (World Population Day 2022)

- १९८९ साली संयुक्त राष्ट्रांच्या विकास कार्यक्रमाची (यूएनडीपी) स्थापना ११ जुलै हा दिवस जागतिक लोकसंख्या दिन म्हणून साजरा केला जाणार आहे. लोकसंख्या वाढीसाठी एक दिवस साजरा करण्याचा मुख्य उद्देश हा होता की, लोकसंख्येच्या प्रश्नांची जाणीव वाढविणे, ज्यात त्यांचे पर्यावरण आणि विकासाशी असलेले संबंध यांचाही समावेश होता. आजच्या या लेखात आपण जागतिक लोकसंख्या दिवसा बद्दल ची संपूर्ण माहिती जाणून घेणार आहोत त्यात आपण या दिवसाचे महत्त्व इतिहास तसेच थीम काय आहे ते सुद्धा बघणार आहोत.
- लोकसंख्येच्या प्रश्नांवर जगाचे लक्ष वेधण्यासाठी दरवर्षी ११ जुलै रोजी जागतिक लोकसंख्या दिन साजरा केला जातो. जगाच्या संसाधनांचा वापर सतत होत नसलेल्या दराने होत असल्याने जास्त लोकसंख्या ही एक गंभीर चिंतेची बाब बनली आहे. जागतिक लोकसंख्या दिन २०२२ चा प्रमुख उद्देश लोकसंख्या वाढीमुळे निसर्गाच्या स्थिर विकासावर होणाऱ्या सर्व नकारात्मक प्रभावांबद्दल जागरूकता निर्माण करणे हा आहे.

World Population Day 2022: Theme

जागतिक लोकसंख्या दिन २०२२ ची थीम '८ अब्जांचे जग: सर्वांसाठी एक लवचिक भविष्याकडे- संधींचा उपयोग आणि सर्वांसाठी हक्क आणि निवडी सुनिश्चित करणे' अशी आहे. या वर्षीच्या थीमनुसार, आज ८ अब्ज लोक राहतात, तथापि, त्या सर्वांना समान हक्क आणि संधी नाहीत.

Theme: ८ अब्ज जग: सर्वांसाठी लवचिक भविष्याच्या दिशेने- संधींचा उपयोग करणे आणि सर्वांसाठी हक्क आणि निवडी सुनिश्चित करणे (**A World of 8 billion: Towards a resilient future for all- Harnessing Opportunities and ensuring rights and choices for all**)

जागतिक लोकसंख्या दिवस थीम विषयी इतर माहिती

जगभरातील लोक, सध्याच्या काळातही, त्यांचे लिंग, वर्ग, धर्म, वांशिकता, अपंगत्व, लैंगिक प्रवृत्ती आणि मूळ देश यामुळे छळ, भेदभाव आणि हिंसाचार अनुभवत आहेत.

- जागतिक लोकसंख्या दिवस २०२२ हे सत्य अधोरेखित करण्याची संधी प्रदान करते की उदयोन्मुख राष्ट्रांमध्ये जास्त लोकसंख्येची समस्या, मानवी हक्कांचे उल्लंघन आणि लैंगिक असमानता नेहमीपेक्षा अधिक सामान्य आहेत.
- UN कौन्सिल दरवर्षी जागतिक लोकसंख्या दिनाची थीम ठरवते परंतु २०१९ मध्ये विशिष्ट थीम निश्चित केली जात नाही आणि १९९४ च्या लोकसंख्या आणि विकासावरील आंतरराष्ट्रीय परिषदेच्या अपूर्ण कार्याकडे जागतिक लक्ष वेधण्यासाठी आवाहन केले जाते.
- शाश्वत विकास साधण्यासाठी प्रजनन आरोग्य आणि लैंगिक समानता आवश्यक आहे हे ओळखणे आवश्यक आहे. ही अपूर्ण उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी, नोव्हेंबरमध्ये, केनिया आणि डेन्मार्कच्या सरकारांसह UNFPA प्रयत्नांना गती देण्यासाठी नैरोबी येथे उच्च-स्तरीय परिषद आयोजित करणार आहे.
- आम्ही तुम्हाला सांगूया की १९९४ मध्ये, लोकसंख्या आणि विकासावरील आंतरराष्ट्रीय परिषद कैरो येथे आयोजित करण्यात आली होती जिथे १७९ सरकारांनी कृतीचा क्रांतिकारी कार्यक्रम स्वीकारला होता आणि जागतिक आणि राष्ट्रीय विकासाच्या प्रयत्नांमध्ये महिलांच्या पुनरुत्पादक आरोग्य आणि अधिकारांना केंद्रस्थानी ठेवण्यासाठी आवाहन केले होते.
- हा कार्यक्रम मुळात कुटुंब नियोजन, सुरक्षित गर्भधारणा, बाळंतपणाच्या सेवा, प्रतिबंध आणि लैंगिक संक्रमणावरील उपचारांसह व्यापक पुनरुत्पादक आरोग्य सेवेवर लक्ष केंद्रित करतो. समाजाच्या प्रगतीसाठी महिला सक्षमीकरण आणि प्रजनन आरोग्य या दोन्ही गोष्टी आवश्यक आहेत यात शंका नाही.

World Population Day: History

1989 मध्ये, जागतिक लोकसंख्या दिवसाची स्थापना युनायटेड नॅशनल डेव्हलपमेंट प्रोग्रामच्या गव्हर्निंग कौन्सिलने 11 जुलै 1987 रोजी पाळण्यात आलेल्या 5 बिलियन दिवसाद्वारे व्युत्पन्न झालेल्या व्याजाची वाढ म्हणून केली होती.

- तोपर्यंत, आता हे करणे आवश्यक आहे. लोकसंख्येच्या समस्यांबद्दल आणि त्यांचा विकास आणि पर्यावरणावर होणारा परिणाम याबद्दल लोकांमध्ये जागरूकता निर्माण करणे.
- युनायटेड नेशन्स फंड फॉर पॉप्युलेशन अॅक्टिव्हिटीज (UNFPA), सरकार आणि गैर-सरकारी संस्था यासारख्या अनेक संस्था या दिवशी शैक्षणिक उपक्रम आणि इतर कार्यक्रम आयोजित करतात.
- संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने डिसेंबर १९९० च्या ४५/२१६ च्या ठरावाद्वारे लोकसंख्येचे प्रश्न आणि पर्यावरण व विकासाशी असलेले त्यांचे संबंध यांविषयी जागरूकता निर्माण करण्यासाठी जागतिक लोकसंख्या दिन साजरा करण्याचा निर्णय घेतला.
- ११ जुलै १९९० रोजी हा दिवस प्रथम ९० हून अधिक देशांत साजरा करण्यात आला. तेव्हापासून युएनएफपीएची अनेक देश कार्यालये आणि इतर संस्था आणि संस्था सरकारे आणि नागरी समाज यांच्या भागीदारीत जागतिक लोकसंख्या दिन साजरा करतात.

जागतिक लोकसंख्या दिवस 2022: दिवस कसा साजरा केला जातो?

हा एक आंतरराष्ट्रीय कार्यक्रम आहे जिथे विविध देश, संघटना सहभागी होतात आणि जगाच्या लोकसंख्येशी संबंधित प्रमुख मुद्द्यांकडे लक्ष वेधतात.

- या दिवशी आयोजित उपक्रमांमध्ये चर्चासत्र, चर्चा, शैक्षणिक सत्रे, सार्वजनिक स्पर्धा, घोषवाक्ये, कार्यशाळा, वादविवाद, गाणी इत्यादींचा समावेश होतो.
- एवढेच नव्हे तर टीव्ही चॅनेल्स, वृत्तवाहिन्या, रेडिओ या माध्यमांतूनही लोकसंख्येशी संबंधित विविध कार्यक्रम प्रसारित होतात आणि कुटुंब नियोजनाचे महत्त्वही कळते.